

האוניברסיטה העברית בירושלים הפקולטה למשפטים

מבחן בדיני חוזים, מועד ג', תשס"ח
ד"ר משה גלברד, ד"ר יהודה אדר
משך הבחינה 3 שעות

קראו בעיון את ההנחיות הבאות:

1. יש לכתוב בכתב יד קריא וברור. הכתיבה תעשה מצד אחד של הדף בלבד.
2. המבחן הוא בחומר סגור, למעט רשימת המקורות של הקורס וחקיקה.
3. אורך התשובה לא יעלה על זה המצוין לצד השאלה. חריגה תפגע בציון.
4. התשובה חייבת להיות מנומקת בקצרה, ונתמכת באסמכתאות רלוונטיות.
5. קראו בעיון את השאלות, כתבו בהיר, ממוקד ולעניין. מומלץ לתכנן התשובות מראש. תשובה מבולבלת עלולה לפגום בציון.
6. כאשר אתם מעלים טיעון כלשהו, הביאו גם את הטיעון שכנגד. במידה שקיימות דרכים חלופיות להשגת תוצאה או לביסוסו של טיעון, יש לדון בכל החלופות הסבירות.
7. ענו באופן ישיר אך ורק לשאלה שנשאלה ולסוגיות הרלבנטיות שנתוני האירוע מעוררים. תשובות כלליות ודיונים לא רלבנטיים אינם מוסיפים ועלולים אף לגרוע.

שאלה מס' 1 (90 נקודות) – היקף התשובה לא יעלה על 7 עמודים

בחודש אפריל 2007 פרסמה המכללה האקדמית מעלה-אדומים מודעה בעיתון: "הפקולטה למשפטים של מכללת מעלה אדומים מחפשת עורך דין, מומחה בתחום הפלילי, לניהול וריכוז אקדמי של הקליניקה לסיוע משפטי פלילי לנאשמים מעוטי יכולת. תנאים מצוינים ומסלול קידום מהיר מובטחים למועמד המתאים".

אמנון, שעבד שנים מספר כתובע בפרקליטות הפלילית בירושלים, ראה את המודעה והגיע לראיון אצל דיקן הפקולטה למשפטים במכללה. אמנון הבהיר, במהלך הראיון, כי היה מעונין להשתלב בתחום האקדמי וכי הוא מעונין בקריירה ארוכת טווח ולא במשרה זמנית. בתגובה השיב הדיקן: "אם תשקיע בעבודתך אצלנו, תוכל לראות במכללה את ביתך לשנים רבות".

בתום הראיון, שלף הדיקן דף וכתב:

זיכרון דברים לגבי העסקתו של אמנון כחבר סגל המכללה

מוסכם כי אמנון יחל בעבודתו, כמרכז הקליניקה הפלילית במכללת מעלה אדומים, בשנת הלימודים האקדמית תשס"ח (1 באוקטובר 2007). עד למועד תחילת עבודתו, אמנון מתחייב להכין תוכנית לימודים מפורטת של הקליניקה, וכן ליצור קשר עם כל הגורמים הרלבנטיים לצורך הפעלת הקליניקה ולהכין את כל התשתית הארגונית לקליניקה. שכרו של אמנון יהיה 20,000 ש"ח לחודש. לאחר סיום שנת הלימודים הראשונה ובאם אמנון יגלה מצויינות אקדמית וארגונית, יקבל אמנון דרגת מרצה-בכיר ושכרו יעלה ל-24,000 ש"ח לחודש. תנאי העסקתו של אמנון יהיו כפופים להוראות התקנון הכללי של העסקת הסגל האקדמי במכללה, כפי שיהיו מעת לעת".

למרות ששכרו בפרקליטות עמד על 22,000 ש"ח, אמנון (שרצה מאד לעבור לתחום האקדמי וגם האמין כי יצליח בעבודתו האקדמית ויזכה לקידום המובטח) חתם על הדף. הדיקן לחץ את ידו בחום והודיע כי יעביר את המסמך לחתימתו של רקטור המכללה. בו ביום הודיע אמנון לפרקליט המחוז כי בתאריך 31 לחודש מאי יסיים את עבודתו בפרקליטות (אמנון ייעד את התקופה שבין סיום עבודתו בפרקליטות לבין תחילת עבודתו במכללה להכנת הקליניקה).

במהלך החודשים יוני, יולי ואוגוסט השקיע אמנון שעות אין-ספור ועשה לילות כימים לשם הכנת התשתית הארגונית והאקדמית להפעלת הקליניקה הפלילית.

בתאריך 2 לחודש ספטמבר שלח הדיקן הודעת מייל לאמנון ובה הודיע לו כי במהלך חודש אוגוסט לשכת עורכי הדין שלחה מכתב למכללה ובו הביעה התנגדות חריפה להפעלת הקליניקה הפלילית וזאת הן בשל נימוקים מקצועיים, הן בשל החשש כי הקליניקה עלולה לפגוע בפרנסתם של עורכי הדין הפליליים והן בשל החשש שפעילות הקליניקה עלולה לפגוע ביוקרתה של תוכנית הפרו-בנו

(סיוע משפטי בהתנדבות לנוקקים) שמפעילה הלשכה. לשכת עורכי הדין אף רמזה במכתב כי היא עשויה להמליץ לעורכי הדין להערים קשיים על קבלתם להתמחות של סטודנטים שישתתפו בקליניקה. לפי הנחיית הדיקן, מזכירות הפקולטה הודיעה לכלל הסטודנטים שנרשמו לקליניקה על עמדת הלשכה ועל האיום הנרמז ובעקבות זאת 23 סטודנטים ביטלו את הרשמתם לקליניקה ונותרו רשומים 5 סטודנטים בלבד. הדיקן הוסיף וציין בהודעת המייל לאמנון כי בתאריך 25 לחודש אוגוסט החליטה המועצה האקדמית של המכללה להוסיף להוראות התקנון הכללי של העסקת הסגל האקדמי סעיף חדש הקובע:

"קיומם של קורס בחירה, סמינריון וקליניקה משפטית (כל אחד מהללו יכונה להלן בשם "הקורס") מותנה בהשתתפות של לפחות 20 סטודנטים. בכל מקרה שבו מספר הנרשמים לקורס יהיה קטן מ-20 סטודנטים, יבוטל הקורס והמכללה תודיע למרצה, לפחות שבועיים לפני תחילת שנת הלימודים האקדמית, על ביטול העסקתו באותו קורס והמכללה תהיה פטורה מכל חבות כלפי המרצה ולמרצה לא תהיה כל דרישה או טענה כלפי המכללה".

הדיקן סיים את הודעת המייל בהבעת צער על כך, שלאור העובדה שרשומים כעת לקליניקה 5 סטודנטים בלבד, ובהתאם להוראות התקנון, הוא מודיע לאמנון על ביטול העסקתו במכללה.

אמנון הנדהם שלח מייל בחזרה לדיקן ובו הביע את מחאתו ודרש כי המכללה תעמוד בהתחייבותה להעסיקו ותשלם לו את השכר המובטח. בתשובה כתב הדיקן: "צר לי מאד, אולם עמדת המכללה היא סופית. אין בכוונת המכללה לפתוח את הקליניקה ולכן גם אין בכוונתה להעסיק אותך. יתר על כן, ספק רב אם בכלל קיים חוזה העסקה תקף בינך לבין המכללה, מאחר והרקטור כלל לא חתם עדיין על זיכרון הדברים".

אמנון הפגוע והמאוכזב ניסה למצוא עבודה באחת מהפקולטות למשפטים במכללות או האוניברסיטאות האחרות בישראל, אך הסתבר לו כי במועד כה קרוב לתחילת שנת הלימודים האקדמית כל המשרות כבר תפוסות (אם כי בחלק מהפקולטות התרשמו מאד מקורות החיים שלו ומניסיונו המקצועי והבטיחו לשקול ברצינות את אפשרות קליטתו כמרכז קליניקה משפטית בשנת הלימודים תשס"ט, או בשנת הלימודים תש"ע). בצר לו, פנה אמנון אל פרקליט המחוז וביקש לברר אם יוכל לחזור לעבודתו כתובע. פרקליט המחוז הודיע לו כי לצערו מקומו כבר נתפס על ידי פרקליט חדש ואין תקן להעסקתו. עד מהרה גילה אמנון כי גם במשרדי עורכי הדין אין מקומות תעסוקה רבים ושוק עורכי הדין רווי למדי. בלית ברירה ומתוך שהיה חייב למצוא עבודה על מנת שיוכל לפרנס את משפחתו, החל אמנון לעבוד במשרד עורכי דין, כממלא מקום זמני, לתקופה של 3 חודשים, של עורכת דין שיצאה לחופשת לידה. שכרו נקבע ל-10,000 ש"ח לחודש.

אמנון מבקש להגיש תביעה כנגד המכללה האקדמית מעלה אדומים ופונה לבקש את עצתכם. מה עשויות להיות טענות הצדדים (אמנון מצד אחד והמכללה מהצד האחר)? אמנון מעוניין גם לדעת האם יוכל לחייב את המכללה להעסיקו? האם יוכל לקבל מהמכללה פיצויים, ומה שיעורם?

שאלה מס' 2 (10 נקודות) – היקף התשובה (לכל שאלות המשנה יחד) לא יעלה על עמוד וחצי. ענו בקצרה על השאלות הבאות בנושא פרשנות החוזה:

- מהי פרשנות לפי התכלית הסובייקטיבית? מהי פרשנות לפי תכליות אובייקטיביות?
- האם הכלל של "פרשנות כנגד המנסח" מייצג תכלית פרשנית סובייקטיבית או אובייקטיבית? נמקו בקצרה את תשובתכם.
- מה ההבדל בין פרשנות דו-שלבית לבין פרשנות חד-שלבית? באילו מקרים פרשנות חד שלבית ודו שלבית יביאו לתוצאה פרשנית זהה ובאילו מקרים עשויה פרשנות חד שלבית להביא לתוצאה פרשנית שונה מזו של פרשנות דו שלבית?

בהצלחה!!!

האוניברסיטה העברית בירושלים הפקולטה למשפטים

מבחן בדיני חוזים, מועד ב', תשס"ח
ד"ר משה גלברד, ד"ר יהודה אדר
משך הבחינה 3 שעות

קראו בעיון את ההנחיות הבאות:

1. יש לכתוב בכתב יד קריא וברור. הכתיבה תעשה מצד אחד של הדף בלבד.
2. המבחן הוא בחומר סגור, למעט רשימת המקורות של הקורס וחקיקה.
3. אורך התשובה לא יעלה על זה המצוין לצד השאלה. חריגה תפגע בציון.
4. התשובה חייבת להיות מנומקת בקצרה, ונתמכת באסמכתאות רלוונטיות.
5. קראו בעיון את השאלות, כתבו בהיר, ממוקד ולעניין. מומלץ לתכנן התשובות מראש. תשובה מבולבלת עלולה לפגום בציון.
6. כאשר אתם מעלים טיעון כלשהו, הביאו גם את הטיעון שכנגד. במידה שקיימות דרכים חלופיות להשגת תוצאה או לביסוסו של טיעון, יש לדון בכל החלופות הסבירות.
7. ענו באופן ישיר אך ורק לשאלה שנשאלה ולסוגיות הרלבנטיות שנתוני האירוע מעוררים. תשובות כלליות ודיונים לא רלבנטיים אינם מוסיפים ועלולים אף לגרוע.

שאלה מס' 1 (90 נקודות) – היקף התשובה (לשתי שאלות המשנה יחד) לא יעלה על 7 עמודים

אירוע

חברת שיהיה בכיף בע"מ (להלן: "החברה"), מפעילה גן אירועים. שרה, וחתנה המיועד, אברהם, מחפשים מקום לערוך בו את ערב כלולותיהם, שתוכנן ליום 1.10.08. בתאריך 1.8.08, לאחר סיוור במקום, שעליו שמעו טובות, נכנסו השניים למשרדו של יוסי, בעלי המקום ומנהלה של החברה. יוסי סיפר כי הוא מסעידן בעל שם, והצביע על קיר מלא תעודות הסמכה. לאחר משא ומתן קצר, גובשה הסכמה על מחיר כולל בסך 100,000 ₪ תמורת אירוח הכולל סעודה ל-100 מוזמנים, די-גיי ותכנית אמנותית. סוכם שהתפריטים והתכנית האמנותית ייקבעו ויאושרו סופית בישיבה נפרדת בתאריך 7.8.08, שבה יוזמנו השניים לטעימות.

בשלב זה יצא יוסי לרגע מן החדר. שרה ניצלה זאת כדי לומר לאברהם שאינה רואה על הקיר רשיון עסק, והוסיפה שלאור התופעה הרווחת של ניהול גני אירועים בלא רשיון יש מקום לשאול את יוסי על כך. אברהם הבטיח לעשות זאת, אולם כשחזר יוסי עם בקבוק שמפניה ושלוש כוסיות נשכח ממנו העניין. יוסי תלש מערימת ניירות שעמדה על שולחנו מסמך מודפס שכותרתו "טופס הזמנת שירותי אירוח", והורה לאברהם ושרה למלא את פרטיהם האישיים ולחתום בתחתית המסמך. השניים עשו זאת, והחזירו את הטופס החתום ליוסי. יוסי השלים על גבי המקומות החסרים בטופס את המחיר ואת התאריך המיועד, צילם את המסמך ומסר עותק ממנו לזוג. יוסי דרש מקדמה של 10% במזומן, אולם לבקשת הזוג הסכים לדחות את תשלום המקדמה לפגישה הקרובה. יוסי פתח את השמפניה, השיק כוסיות עם בני הזוג, ונפרד מהם בלחיצת יד לבבית. בדרכם חזרה העלתה שרה את נושא הרשיון. אברהם השיב כי מרוב התרגשות שכח את העניין, וכי ממילא לא היה טעם לשאול, שכן "על עסקה כזו הייתי חותם בכל מקרה, גם בלי רשיון".

להפתעתם, יומיים אחרי פגישתם עם יוסי גילו בני הזוג גן אירועים מדהים ביופיו, אשר הציע להם תנאים דומים לאלה של החברה תמורת 70,000 ₪ בלבד. שרה ויעקב לא עמדו בפיתוי וחתמו על

חוזה (תקף) עם הגן החדש. לאחר מכן בדקו השניים במשרד התעשייה את מצב הרישוי של חברת "שיהיה בכיף". השניים גילו שהחברה פועלת על פי היתר זמני המתחדש כל שנה כנגד תשלום אגרה ואישור מפקח. מתברר כי תוקף ההיתר האחרון פג בתאריך 1.1.08, ומאז לא חודש בשל אי תשלום האגרה ואי קבלת אישור מפקח.

בתאריך 7.8.08, במקום להגיע לפגישת ה"טעימות", התקשר אברהם ליוסי והודיע לו שלצערן, מטעמים השמורים עימם, החליטו השניים לוותר על שירותיו הטובים. יוסי ציין כי הוא מאוד מצטער לשמוע, אולם הבהיר לאברהם שהוא עומד בתוקף על קיום העסקה. יוסי הפנה את אברהם לשני סעיפים בטופס שעליו חתמו הצדדים. בסעיף הראשון צוין:

"ביטול מאוחר של העסקה על ידי המזמין כרוך בתשלום דמי ביטול מלאים בשווי 100%

של ההזמנה; ביטול עד חודשיים מראש לפני האירוע לא ייחשב ביטול מאוחר".

בסעיף האחר נאמר שבמקרה של ביטול מאוחר תהיה החברה זכאית ל:

"פיצויים או כל סעד אחר בגין נזקים שנגרמו וזאת בנוסף וללא קשר לדמי הביטול".

שרה ואברהם פונים אליך לייעוץ משפטי בשאלות הבאות:

א) האם עומדת לרשותם דרך/דרכים להשתחרר לחלוטין מההסכם שערכו עם החברה? (60 נקודות).

ב) בהנחה שהתשובה לשאלה א' שלילית, מהם הסיכונים המשפטיים שבפניהם ניצבים בני הזוג וכיצד יוכלו לנסות להתמודד עם כל אחד מהם? (30 נקודות).

הערה: בתשובתכם הניחו שכל עובדות האירוע יהיו ידועות לבית המשפט בעת ההכרעה בזכויות הצדדים.

שאלה מס' 2 (10 נקודות) – היקף התשובה לא יעלה על עמוד וחצי

עקרון תום הלב משפיע על מערך הזכויות והחובות של הצדדים הן בשלב המשא ומתן והן בשלב שלאחר כריתתו של החוזה. דונו במאפיינים המשותפים מחד גיסא, ובהבדלים מאידך גיסא, בין חובת תום הלב המוטלת מכוחו של סעיף 12 לחוק החוזים, לבין חובת תום הלב המוטלת מכוחו של סעיף 39 לחוק החוזים. הדגימו את דבריכם על הפסיקה המוכרת לכם.

ב ה צ ל ח ה !!!

האוניברסיטה העברית בירושלים הפקולטה למשפטים

מבחן בדיני חוזים, מועד א', תשס"ח
ד"ר משה גלברד, ד"ר יהודה אדר
משך הבחינה 3 שעות

קראו בעיון את ההנחיות הבאות:

1. יש לכתוב בכתב יד קריא וברור. הכתיבה תעשה מצד אחד של הדף בלבד.
2. המבחן הוא בחומר סגור, למעט רשימת המקורות של הקורס וחקיקה.
3. אורך התשובה לא יעלה על זה המצוין לצד השאלה. חריגה תפגע בציון.
4. התשובה חייבת להיות מנומקת בקצרה, ונתמכת באסמכתאות רלוונטיות.
5. קראו בעיון את השאלות, כתבו בהיר, ממוקד ולעניין. מומלץ לתכנן התשובות מראש. תשובה מבולבלת עלולה לפגום בציון.
6. כאשר אתם מעלים טיעון כלשהו, הביאו גם את הטיעון שכנגד. במידה שקיימות דרכים חלופיות להשגת תוצאה או לביסוסו של טיעון, יש לדון בכל החלופות הסבירות.
7. ענו באופן ישיר אך ורק לשאלה שנשאלה ולסוגיות הרלבנטיות שנתוני האירוע מעוררים. תשובות כלליות ודיונים לא רלבנטיים אינם מוסיפים ועלולים אף לגרוע.

שאלה מס' 1 (90 נקודות) – היקף התשובה לא יעלה על 7 עמודים

אירוע

שאול, מרצה להיסטוריה באוניברסיטה העברית, עמד לצאת לשנת שבתון, החל מחודש ספטמבר 2008. הוא החליט כי את השבתון יקדיש הפעם להגשמת חלום ישן: טיול מחוץ אל חוף בארה"ב, יחד עם רעייתו. שאול החליט שהוא מעוניין לטייל ברמה של "חמשה כוכבים" ולשם כך החליט לשכור רכב קראוון מפואר. לאחר חיפוש באינטרנט, מצא שאול חברה ישראלית בשם "קראוון החלומות בע"מ" (להלן – החברה), שהיא בעלת צי של עשרה קראוונים בארה"ב, אותם היא משכירה בעיקר לישראלים המטיילים בארה"ב. מדובר בקראוונים מפוארים במיוחד, הכוללים כמעט כל פינוק אפשרי, ולכן מחיר השכירות החדשי עומד על 50,000 ש"ח.

הזמנת הקראוון מתבצעת באמצעות אתר האינטרנט של החברה. באתר מפורטים מבנה הקראוון ותכולתו, מחיר השכירות החודשי, וכמו כן מצוין באתר כי התשלום הוא מראש עבור כל תקופת השכירות ובנוסף השוכר מחוייב להפקיד בידי החברה פקדון בסך 50,000 ש"ח, אשר נועד להבטיח כי הרכב יוחזר במועד. הפקדון מוחזר לשוכר (אם זה עמד בכל התחייבויותיו על פי חוזה השכירות) לאחר החזרת הקראוון לחברה.

שאול התלבט רבות (זהו מחיר יקר למדי עבור מרצה באוניברסיטה...). בתחילת חודש מאי ביקר שאול שוב באתר האינטרנט של החברה ושם גילה כי כתוב שמתוך 10 קראוונים נותרו להשכרה שניים בלבד. שאול, אשר חשש כי בקרוב לא ישארו עוד קראוונים להשכרה, הגיע למסקנה כי "חיים רק פעם אחת" והחליט לבצע הזמנה. שאול הזין את כל הפרטים הדרושים (שם, גיל, וותק בנהיגה, תקופת השכירות המבוקשת) ואז התבקש להקליד את פרטי כרטיס האשראי שלו. צוין כי פרטי הכרטיס ניתנים לבטחון בלבד והשוכר צריך לדאוג להסדרת מלוא התשלום והפקדון במשרדי החברה בתל-אביב, לא יאוחר מ-10 ימים לפני מועד תחילת השכירות. לאחר שהוקלדו פרטי כרטיס האשראי, התבקש שאול ללחוץ על הסימון "בצע הזמנה". שאול לחץ על הסימון. כעבור שניות מספר התחלף המסך ושאל התבקש לסמן V בריבוע שמימין לכיתוב "אני מאשר/ת כי קראתי את תנאי החוזה לשכירת קראוון ומסכים/ה להם", ולאחר מכן ללחוץ על הסימון "סיים הזמנה". מתחת לכיתוב הנ"ל הופיעה גם קישורית בצבע כחול: "תנאי החוזה" (לחיצה על הקישורית פותחת חלון חדש ובו מוצגת רשימת תנאי שכירות). שאול סימן V מבלי שטרך לעיין בתנאי החוזה ולחץ על "סיים הזמנה".

בחודש יולי 2008, בעת שהחליף מנורה בביתו, מעד שאול, נפל מהסולם ושבר את ירכו. לאחר ניתוח מורכב, ותוך כדי התלוצצות עם רופאיו, הבהירו לו הללו כי יישאר מרותק לכסא גלגלים למשך 6 חודשים לפחות. מאוכזב מאד, שלח שאול הודעת מייל לחברה ובה הודיע על מצבו ועל ביטול החוזה לשכירת הקראוון. בתגובה הודיעה החברה כי היא עומדת על קיום החוזה.

החברה מפנה את תשומת ליבו של שאול לסעיפים הבאים בתנאי החוזה (שאותם, כאמור, שאול לא טרח לקרוא):

סעיף 8 לחוזה קובע כי הלקוח-השוכר אינו רשאי לבטל את החוזה מכל סיבה שהיא, לרבות נסיבות בלתי צפויות.

סעיף 10 לחוזה קובע כי אם הלקוח-השוכר יפר את החוזה בהפרה כלשהי, ובפרט אם לא ישלם את דמי השכירות במלואם ובמועד, תהיה החברה זכאית לחלט את דמי הפקדון כפיצוי בגין נזקיה, וזאת בנוסף לזכותה של החברה לתבוע את אכיפת החוזה או פיצויים בגין הנזקים שנגרמו לה בפועל כתוצאה מההפרה, הכל לפי שיקול דעתה המוחלט של החברה.

סעיף 14 לחוזה קובע כי בכל מקרה שבו יגיש השוכר תביעה משפטית כנגד החברה, תהיה החברה זכאית לחלט את סכום הפקדון, כהחזר עבור הוצאותיה המשפטיות, וזאת ללא קשר לתוצאות ההליך המשפטי.

שאול ההמום פונה אל החברה ומנסה לשכנע את מנהלה כי נותר עוד זמן רב עד חודש ספטמבר והחברה בוודאי לא תתקשה במציאת שוכר חלופי, בעיקר לאור העובדה שכבר בחודש מאי נותרו רק שני קראוונים פנויים להשכרה. מנהל החברה משיב לשאול כי המידע שלפיו בחודש מאי נותרו בידי החברה שני קראוונים היה גימיק פרסומי בלבד וכי, למעשה, נותרו באותו המועד עוד 5 קראוונים פנויים. עם זאת, נכון למועד שיחתם אכן הושכרו כבר כל הקראוונים. יחד עם זאת, מנהל החברה מסביר לשאול כי בשל העובדה שמדובר בקראוונים יוקרתיים מאד, הבלאי של כל קראוון במהלך השכרתו הוא רב ביותר ("אורך החיים התפעולי" הממוצע של כל קראוון הוא 24 חודשי השכרה, שלאחריהם יש לבצע בקראוון חידוש יסודי בעלות של עשרות אלפי ש"ח). לכן ברור שהחברה מעדיפה לקבל את דמי השכירות משאול, בעוד הקראוון עומד בחניון החברה ללא שימוש, מאשר להשכיר את הקראוון לשוכר חלופי.

שאול האומלל, שזו לו הפעם הראשונה שבה הוא מצר על כך שהוא מלמד היסטוריה ולא משפטים, פונה לבקש את חוות דעתכם אודות מצבו המשפטי ובמיוחד סיכוייו להשתחרר מן העסקה וכן הסיכונים מתביעה אפשרית של החברה על הפרת חוזה.

שאלה מס' 2 (10 נקודות) - היקף התשובה לא יעלה על עמוד וחצי.

מהי גישתו של המחוקק הישראלי כלפי תביעת סעד הבאה מצד לחוזה בלתי-חוקי? מהם השיקולים השונים, אשר על בית המשפט לשקול ולאזן בבואו להורות על זכויות הצדדים לחוזה כזה? בסטו והדגימו דברייכם בחוק ובפסיקה.

בהצלחה!!!

האוניברסיטה העברית בירושלים
הפקולטה למשפטים

בחינה בדיני חוזים – מועד א' 2007

הוראות לנבחנים:

- משך הבחינה – 3 שעות. אנא תכננו את הזמן בהתאם שכן אין כל אפשרות להארכה.
- הבחינה כוללת שני חלקים: אירוע שערכו 85% מהבחינה וחלק תיאורטי שערכו 15% מהבחינה.
- שימו לב להגבלת המקום בחלק התיאורטי. משיקולי תכנון זמן מומלץ לא לכתוב באריכות גם בפתרון האירוע.
- הבחינה בחומר פתוח אך אין להשתמש במחשבים ניידים ואין להעביר חומר בין הסטודנטים.
- נא לכתוב אך ורק על הנושאים שאליהם מכוונות השאלות – לשם כך יש לשים לב לאופן שבו הן מנוסחות.
- נא להשיב בכתב ברור ועל גבי צד אחד של הדף בלבד.

אירוע (85%)

(אם לא נאמר אחרת, יש להתמקד בדיני החוזים ולהתעלם מהשפעה אפשרית של דינים נוספים כגון דיני עבודה או דיני חברות)

יאיר, גבר נשוי ואב לשני ילדים פגש בסטפני, אישה פנויה וחסרת ילדים. השניים התאהבו והחלו לנהל מערכת יחסים משמעותית שבמסגרתה התגוררו יחדיו בדירתה השכורה של סטפני לאורך ימות השבוע כאשר בסופי השבוע חזר יאיר לבית שאותו חלק עם אשתו וילדיו. יאיר, מתווך דירות נודע שהתעשר מעיסוקיו, רכש עבור סטפני מכונית חדשה ובמלאת שנה ליחסיהם הכריז שתמיד ידאג לכל מחסורה ורכש עבורה ב- 400,000 דולר בית שבו עברו בני הזוג להתגורר, תוך שהוא נושא בעצמו בתשלום החודשי של דמי המשכנתא. פרשת יחסי בני הזוג אף תוארה בעיתונות בליווי תמונותיהם. כעבור שנה נוספת של חיים משותפים ומאושרים למדי בנוסח זה סיפרה סטפני ליאיר על תשוקתה לילד וביקשה כי יסדיר סוף סוף את פרידתו מאישתו. "הגיע הזמן שכל זה יהפוך ללגיטימי כמו שהבטחת לי לפני שנים" אמרה סטפני ליאיר. לחרדתה של סטפני הגיב יאיר במילים "הבטחתי אך לא אוכל לקיים" ומיד אחר כך ניתק איתה כל קשר והפסיק לשלם את דמי המשכנתא. כאשר ניסתה סטפני ליצור עמו קשר התחמק ממנה וכאשר במר לה איימה לתבוע ממנו את מימוש כל הבטחותיו אמר לה "בהצלחה, אין בכל העולם בית משפט שיתערב במקרה כזה".

שאלה 1 [10%]: סטפני שואלת האם צודק יאיר בדבריו ואם לא מה יכולים להיות סעדיה.

כדי להתאושש החליטה סטפני למכור את הבית שקנה עבורה יאיר ובמקומו לרכוש לעצמה בית בעיר אחרת. ואולם, בבואה לממש כוונתה גילתה סטפני שמוכרת הבית, חברת המשכנים, לא השלימה את הרישום של סטפני כבעלים דבר המקשה על המכירה. סטפני פנתה לחברה בדרישה להשלים את הרישום אך נענתה בזו הלשון: "ידוע לנו על קשריך עם מר יאיר לוי וזכורה לנו נוכחותך בפגישותינו עמו אך לפי הרשום אצלנו רוכש הנכס הינו מר יאיר לוי ואנו נטפל אך ורק בפניותיו אלינו."

שאלה 2 [10%]: סטפני, שבידה העתק מהחווזה שנמסר לה ביום החתימה, שואלת האם יש דרך להתגבר על טענת החברה תוך שהיא מסבירה שבשל הנסיבות אין טעם שתפנה ליאיר בעניין.

מקץ חודשים אחדים לא יכול היה יאיר לשאת את הפירוד מסטפני והתגרש מאשתו כדי לשוב ולחיות עמה. לאחר זמן מה התפנו בני הזוג לטפל בשאלת רישום הבית על שם שניהם, כפי שהבטיח יאיר לסטפני. הם שכרו את שירותיו של עורך דין שיבדוק עבורם את מצב רישום הזכויות וכך למדו על הבעיה הבאה: חברת המשכנים לא יכולה לרשום את הבית על שם הקונים ממנה בגלל צו משפטי שהוצא נגדה - עוד לפני חמש שנים - על ידי קבלן מתחרה הטוען שהחברה הפרה חוזה עמו. הצו עדיין תלוי ועומד והוא אוסר על כל שינוי במצב רישום הבית עד לבירור טענות הקבלן. עורך הדין הוסיף כי במשך כל השנים הללו מתקיימים הליכים משפטיים בין הקבלן לחברת המשכנים. הוא אף ציין שההליכים מתנהלים באיטיות רבה וקשה להניח שיסתיימו לפני סוף 2007 שהוא המועד שנקבע בחוזה הרכישה להשלמת הרישום. במקביל הודיע שמאי מקרקעין לזוג כי מחירי הבתים באזור מגוריהם ירדו פלאים. כאשר סיפרו זאת לעורך דינם היתה תגובתו: "אני מציע לכם אפוא להשתחרר מחברת המשכנים מיידית ולעבור הלאה, אני מכיר שתי דרכים משפטיות שיאפשרו לכם את זה."

שאלה 3 [20%]: סטפני ויאיר שואלים מהן שתי הדרכים שיאפשרו להם להשתחרר מהחווזה, במה כל אחת מהן כרוכה ומהם הסיכונים בכל אחת מהן. עוד הם שואלים מה יעלה בגורל התשלומים שכבר שילמו עבור הדירה, המגיעים לכדי 80% מערכה.

כאשר ניסו סטפני ויאיר להשתחרר מהחוזה הגיבה חברת המשכנים במכתב הכופר בכל טענותיהם. במכתב נכללה גם אזהרה שאם לא יעבירו לחברה את יתרת מחיר הרכישה, בגובה 20% מערך הבית, בשבועיים הקרובים - כפי שנקבע מפורשות בחוזה הרכישה - הרי שתוגש נגדם מיד אחר כך תביעה בגין הפרת החוזה. בתביעה זו, איימה החברה, יידרש הזוג לשלם לחברה סך של מליון דולר כפי שהוסכם מראש בחוזה לגבי כל הפרה מצידו של הרוכש.

שאלה 4 [10%]: סטפני ויאיר שואלים על מה מבוססות טענות החברה ביחס להפרה ולפיצויים וכיצד יוכלו להתמודד עמן.

בהסכם פשרה שגובש מאוחר יותר בין סטפני ויאיר מצד אחד וחברת המשכנים מצד שני נקבע בין היתר כדלקמן: "חברת המשכנים תעשה כל שביכולתה, לרבות נקיטת כל אמצעי כספי ו/או אחר, כדי להשיג בכל ההקדם האפשרי את הסכמת הקבלן להסדרת רישום הבית על שם הקונים." כאשר פנתה החברה לקבלן והציעה לשלם לו סכום נאה אם יסכים לרישום האמור הסתבר שבתמורה ל-\$30,000 הוא מוכן לרשום את הבית על שמו של יאיר אך מתנגד לרישום על שם שני בני הזוג. הקבלן הוסיף "אני קורא עיתונים ובהיותי יהודי שומר מצוות לא אתן את ידי למיסוד חיים ללא נישואין של יהודי וגויה." החברה העבירה את המסר ליאיר וסטפני אשר נפגעו עד עמקי נשמתם והודיעו לחברה שהם רואים בעמדתה משום הפרה קשה של הסכם הפשרה. החברה הגיבה בדחיית טענת ההפרה מכל וכל בנימוק שעמדה בהתחייבותה על פי הסכם הפשרה.

שאלה 5 [15%]: מהם הנימוקים המשפטיים שיכולים לשמש בסיס לתגובת החברה וכיצד יכולים בני הזוג להתמודד עמם.

לאחר יממה בה שקלו את המשך צעדיהם מיהרו יאיר וסטפני לפנות את הבית ולעבור לדירת יוקרה סמוכה שאותה שכרו. עבור דירתם החדשה שילמו בני הזוג דמי שכירות לשנה מראש בסך 3,000 דולר לחודש ובסך הכל 36,000 דולר. החברה מצידה מיהרה למכור את הבית שפונה לעולה חדש ועשיר מארצות הברית שנוקק למגורים בדחיפות ובניגוד לכל הערכות השמאים שילם לחברה 600,000 דולר תמורת הבית. כאשר נודע להם דבר המכירה לעולה החדש הגישו בני הזוג תביעה לבית המשפט ובה ביקשו שייפסקו להם כל הסכומים הבאים: (1) רבע מליון דולר בגין עגמת הנפש שנגרמה להם; (2) פיצוי - שאת גובהו ביקשו מבית המשפט לאמוד - בשיעור שיאפשר להם לרכוש עם מתן פסק הדין בית דומה לזה שרכשו אך ללא בעיית רישום; (3) החזר מלא של דמי השכירות שכבר שילמו עבור הדירה החדשה ולבסוף - (4) 200,000 דולר מתוך מה ששילם לחברה הקונה האחרון. בכתב ההגנה שהגישה החברה נאמר ביחס לדרישות אלו - "גם אם נניח לרגע שמדובר בהפרה, דבר המוכחש, הרי שכל הפיצויים השונים הנדרשים על ידיכם הם מופרכים ומופרזים לחלוטין."

שאלה 6 [15%]: מדוע טוענת החברה שהפיצויים הנדרשים בתביעה "מופרכים ומופרזים לחלוטין"?

חלק תיאורטי [15%] - נא להשיב על שאלה אחת מבין השתיים **שימו לב: הגבלת מקום - עד שני עמודים לתשובה**

1. בהצעת חוק דיני ממונות מוצע להוסיף סעד חדש, שיכונה "צו מרתיע". הסעד יאפשר לבית משפט שנתן צו אכיפה ללוות צו זה, אם ימצא לנכון, בצו נוסף שיחייב את הנתבע לשלם לתובע סכום נוסף "בעד כל יום שבו לא יקיים המפר את צו האכיפה." עד כמה מתיישבת ההצעה עם העקרונות העומדים כיום בבסיס דיני התרופות והאם לדעתכם היא רצויה?
2. בהזדמנויות אחדות ביטאה פסיקתו של השופט חשין בדיני חוזים את עמדתו ביחס להיקף ההתערבות הראוי של בתי המשפט ביחסים חוזיים. עד כמה מתיישבת גישתו בעניין זה כפי שהיא עולה מפרשת מגדלי הירקות עם גישתו לאותה שאלה בפרשות טבעול נ' שף היס ואהרון נ' בן גיאת?

בהצלחה!!!

האוניברסיטה העברית בירושלים
הפקולטה למשפטים

בחינה בדיני חוזים – מועד ב' 2007

הוראות לנבחנים:

- משך הבחינה – 3 שעות. אנא תכננו את הזמן בהתאם שכן אין כל אפשרות להארכה.
- הבחינה כוללת שני חלקים: אירוע שערכו 85% מהבחינה וחלק תיאורטי שערכו 15% מהבחינה.
- שימו לב להגבלת המקום בחלק התיאורטי. משיקולי תכנון זמן מומלץ לא לכתוב באריכות גם בפתרון האירוע.
- הבחינה בחומר פתוח אך אין להשתמש במחשבים ניידים ואין להעביר חומר בין הסטודנטים.
- נא לכתוב אך ורק על הנושאים שאליהם מכוונות השאלות – לשם כך יש לשים לב לאופן שבו הן מנוסחות.
- נא להשיב בכתב ברור ועל גבי צד אחד של הדף בלבד.

אירוע (85%)

(אם לא נאמר אחרת, יש להתמקד בדיני החוזים ולהתעלם מהשפעה אפשרית של דינים נוספים כגון דיני עבודה או דיני חברות)

שולה היא ישישה בת 80 המתגוררת כל חייה הבוגרים בעיירת הפיתוח בארות שבדרום הארץ. לפני כעשר שנים הוקם בסמוך לביתה הקט והמט ליפול סניף של חברת ההייטק המצליחה מגייק. עם השנים גדל הסניף והתפתח באופן שיצר ביקוש משמעותי לארוח לתקופות קצרות בסמוך למפעל. גיורא, קבלן, יזם ואיש עסקים ממולח, החליט להקים בסמוך למפעל מלון דירות איכותי שיענה על הביקוש הגואה. לשם כך פנה לבעלי מגייק וסיכם איתם על הקמת המלון בהשקעה משותפת. בין הצדדים נחתם חוזה בו נקבע בין היתר שגיורא ינהל את הקמת המלון לבדו ובהמשך ינהל את המלון שיקום ביחד עם מנהל הכספים של מגייק, והכל - בתמורה למשכורת חודשית. עוד הוסכם שהרווחים מהקמת המלון יתחלקו בין הצדדים שווה בשווה. לאחר שחתם על ההסכם עם מגייק החל גיורא לחפש אתר מתאים. במסגרת חיפושיו פנה למספר בעלי בתים והציע להם עיסקת קומבינציה לפיה הוא ירכוש את המגרש שבבעלותם, יהרוס את ביתם הישן, יקים במקומו מלון דירות ויעניק להם זכות מגורים במלון עד סוף ימי חייהם.

בין היתר נפגש גיורא עם עם שולה פעמים אחדות, ענה בסבלנות לכל שאלותיה, הרגיע באריכות את כל חששותיה ולבסוף רשם: "סוכם על עיסקת קומבינציה. שולה תקבל 200,000 דולר ובנוסף זכות מגורים באחת הדירות שייבנו, לפי בחירתה. הבית יפונה תמורת דיור זמני וחוזה יחתם תוך שבוע עד עשרה ימים." גיורא הקריא לשולה את הנייר שהכין וביקש ממנה לחתום. שולה סירבה ואמרה "אין צורך, אני כבר אחתום על החוזה האמיתי". גיורא משך בכתפיו, קיפל את הנייר, והכניסו לכיסו. כשליוותה אותו שולה לדלת נפרד ממנה במילים "עשית עיסקה טובה, את לא תתחרטי". שולה השיבה "אנחנו עוד נראה".

יומיים אחר כך החלו לנחות מטחי טילי קאסם בבארות וסביבתה. עובדי מגייק הורשו לעבוד מן הבית וזרם המבקרים במפעל פסק. מגייק הודיעה לגיורא כי לאור הנסיבות היא נסוגה מפרוייקט המלון. גיורא מיהר לגשת לביתה של שולה כדי להודיע לה על השינוי בתכניות והוסיף כי בשלב זה לא ישלח לה את החוזה. "מחירי הקרקע באזור צנחו פלאים מאז תחילת המשבר. נמתין ונראה איך זה יתפתח" הציע גיורא. שולה מילמלה "אבל הכל כבר נסגר" והתמוטטה. גיורא הבהיל את שולה מחוסרת ההכרה לבית החולים. כעבור שבוע כאשר התעוררה שולה הודיעו לה רופאה כי מעתה ואילך תזדקק להשגחה צמודה ולטיפול סיעודי 24 שעות ביממה. בירור קצר העלה כי קבלה למוסד סיעודי ראוי ותשלום עבור המגורים בו כרוכים בהוצאה בסך של כ- 100,000 דולר.

שאלה 1 (15%): שולה, הזקוקה נואשות לכסף, פונה אליך ושואלת – למען תכנון המשך פעולותיה - האם רשאי היה גיורא לעשות את שעשה?

שאלה 2 (15%): עד כמה שגיורא לא היה רשאי לנהוג כך – שולה מוסיפה ושואלת מהם הסעדים העומדים לרשותה, אלו מהם יועילו לה ביותר בנסיבות העניין ומה עליה לעשות לגבי התחייבותה לפנות את הבית?

שאלה 3 (15%):

א. גיורא, החרד מפני האפשרות שבית המשפט יאלצו להמשיך בעיסקה עם שולה למרות נסיגת מגייק, נועץ איתך לגבי השאלה האם יוכל לחייב את מגייק לעמוד בסיכום עמו.

ב. כיצד תשתנה תשובתכם אם העניין יידון ויוכרע לפי דין החוזים המוצע בהצעת חוק דיני ממונות?

ג. האם תשתנה תשובתכם אם יסתבר שהקמת המלון כרוכה בנזק סביבתי עצום ובלתי הפיך עקב פגיעה קשה במאגרי מי התהום של בארות?

כעבור כשבועיים החליט גיורא לבוא בדברים עם שולה. הוא הקיש על דלת ביתה באחד הערבים והציע לה לקנות את המגרש תמורת 100,000 דולר מבלי להתחייב שום התחייבות נוספת. כששולה שאלה בלחישה "ואיפה אני אגור?" השיב גיורא בקולו הרועם "במילא את לא יכולה יותר לגור לבד. קחי את הכסף ולכי לבית אבות". שולה פרצה בבכי וביד רועדת חתמה על הנייר שהגיש לה גיורא.

שאלה 4 (10%): כעת, יומיים מאוחר יותר, היא מתחרטת על חתימתה ופונה אליך בשאלה האם תוכל להשתחרר מהחווה שעשתה ואם כן כיצד עליה לעשות זאת.

בסופו של דבר שב השקט לאזור והחיים חזרו למסלולם. גיורא שב לנהל משא ומתן עם שולה שהסתיים בחווה לפיו מכר שולה את המגרש תמורת סך של \$300,000. בחווה המכירה לא נכללו זכויות מגורים. על המגרש הוקם מלון יפיפה שמהר מאוד הפך לרווחי. כעבור שנה נרכש המלון על ידי איל ההון משה שקרא לבניין "מגדלי הקידמה" והסב חלק ממנו לדיור למטרות השכרה לתקופות ארוכות, בעיקר עבור הסטודנטים של מכללת הדרום הסמוכה. שולה, שבינתיים עברה תהליך שיקומי שבזכותו חזרה לנהל חיים עצמאיים, ביקשה לחזור להתגורר ליד כל שכנותיה וחבריה משכבר הימים ולשם כך הגישה בקשה לשכור דירה במגדלי הקידמה. הטופס שמילאה לשם כך הוחזר אליה עם החלטת ההנהלה בזו הלשון "לא ניתן להיעתר לבקשה עקב גילה של המבקשת."

שאלה 5 (15%): שולה, שאינה יכולה למצוא שום מקום מגורים אחר בשכונה או בקירבתה, שואלת כיצד תוכל להתמודד עם רוע הגזרה?

לאחר שהעניין נחשף בעיתונות המקומית נכנע משה והשכיר לשולה דירה בבניין. כאשר ביקשה שולה להרחיב את אפשרויות הצפייה בטלביזיה בדירתה הסתבר לה כי חוזה השכירות שלה כולל את ההוראה הבאה: "היה והשוכר יהיה מעוניין ברכישת שירותי טלביזיה רב-ערוצית ייעשה הדבר אך ורק באמצעות ספק שאותו יאשר המשכיר על פי שיקול דעתו המוחלט." שולה מעוניינת לרכוש שירותי לוויין מחברת NO בין היתר בשל היצע התכניות והמחיר האטרקטיבי שמציעה החברה למנויים חדשים. ואולם, כאשר פנתה למנהל הבניין נאמר לה שהמשכיר אינו מאשר חברה זו ונרמז לה שהוא יאשר אך ורק התקשרות עם חברת הכבלים COLD.

שאלה 6 (15%):

א. כיצד תוכל שולה להתמודד עם ההוראה המגבילה בחווה שלה?

ב. כיצד תשתנה תשובתך אם יתברר שהוראה דומה נכללת בחוזה השכירות של כל דיירי הבניין?

חלק תיאורטי [15%] - נא להשיב על שאלה אחת מבין השתיים
שימו לב: הגבלת מקום - עד שני עמודים לתשובה

1. באחד מפסקי הדין נאמר: "דיני החוזים בישראל אינם נעצרים על סף הבית המשפחתי. המשפט אינו שולל תוקף משפטי מחוזים (אף חוזים משתמעים) המבוססים על אדנים רגשיים, ונוצרים בנסיבות אינטימיות בינאישיות." הדגימו את התופעה המתוארת, דונו במידת חדשנותה ובשאלה האם ועד כמה יש לברך עליה.
2. יש הטוענים כי בית המשפט העליון מגלה אקטיביזם שיפוטי בהפעילו את דיני החוזים – האם טענה שכזו צפויה להתחזק ו/או להיחלש אם וכאשר הצעת חוק דיני ממונות (הקודיפיקציה) תהפוך לחוק? הדגימו טענותיכם.

בהצלחה!!!

2011

699

האוניברסיטה העברית בירושלים הפקולטה למשפטים

שאלון בחינה
בדיני חוזים
מועד ב - תשס"ה
יום א - 28.8.05

הוראות לנבחנות

- אסור להכניס לאולם הבחינה חומר כלשהו.
- לנבחנים יימסרו צילומים של חקיקה רלוונטית, שאותם יש להחזיר נקיים וללא סימון כלשהו בתום הבחינה.
- משך הבחינה שלוש שעות בלבד. לא תינתן הארכה.
- נא לכתוב על-גבי מחברת הבחינה בלבד (לרבות טיוטות), בצד אחד של הדף, בכתב-יד ברור.
- משקלה היחסי של כל שאלה מצוין לצדה (אין בכך כדי למנוע את ההערכה המתחייבת מתשובה טובה במיוחד או לקויה במיוחד).

שאלה 1 (30%)

מר ג'קו ערך חוזה עם אגודת עולי צ'ופיסטון, שלפיו הוא יתרום לאגודה 20,000 ש"ח, לשם חלוקה של מלגות לתלמידים מצטיינים בדיני חוזים באוניברסיטה העברית. בחוזה נאמר שמלגות ג'קו להנצחת קהילת צ'ופיסטון תינתנה לגברים בלבד. עוד נאמר בחוזה, שהאוניברסיטה תוכל לפנות לאגודה ולבקש את הכסף לשם תשלום המלגות ושהאגודה תנהל את המגעים על העברת הכסף עם האוניברסיטה בשם מר ג'קו. העתק של החוזה בין ג'קו לאגודה נשלח לדיקן הפקולטה למשפטים. בתגובה לכך התקשר הדיקן בטלפון לראש האגודה, ולאחר שהודה בחום על המלגות החדשות, הסביר שאין זה ראוי לחלק מלגות המיועדות לגברים בלבד. הדיקן וראש האגודה סיכמו באותה שיחה שהכסף יחולק למצטיינים משני המינים. כעבור כמה חודשים, החליטה ועדת הפרסים של הפקולטה להעניק את מלגת ג'קו בסך 5,000 ש"ח לתלמידה שהצטיינה בדיני חוזים. ראש הוועדה שלח הודעה על כך לתלמידה, עם העתק לאגודת עולי צ'ופיסטון. האגודה העבירה העתק של המכתב למר ג'קו. ג'קו הגיב שכפי שהבהיר מראש, הוא מוכן לממן מלגות לתלמידים ולא לתלמידות, משום שבצ'ופיסטון לא היה מקובל שנשים תלמדנה.

חוו דעתכם על המצב המשפטי ביחסים שבין מר ג'קו, האגודה, האוניברסיטה והתלמידה (אין צורך לדון בתרופות בשל הפרת חוזה).

שאלה 2 (30%)

ביום 1.7.05 נכנס דן למשרדיה של יבואנית המכונית, חברת צ'ומפי, וביקש לרכוש מכונית משנת ייצור 2005. המוכרת אמרה לו שהמכונית תסופק בתוך 4 ימים. דן חתם על טופס הזמנה לרכישת מכונית מדגם אלפא יוליה. בין היתר, הופיעו בטופס, בכתב קטן וצפוף, התניות הבאות:

...
2. המכונית תימסר לקונה כשבועיים אחרי חתימתו על חוזה זה. צ'ומפי לא תישא באחריות כלשהי בשל איחור במסירה מכל סיבה שהיא.

...
4. צ'ומפי תישא באחריות לכל קלקול במכונית במשך 3 שנים ועד 50,000 ק"מ.

...
49. על חוזה זה לא יחולו חוק החוזים האחידים, הלכת אפרופים, או כלל הפירוש נגד המנסח. אין צ'ומפי נושאת באחריות לכל מידע או מצג שאינו מפורש בחוזה זה.

דונו בכל אחת מהחלופות הבאות:

(א) בשל יציאה של אנשי החברה לחופשה מאורגנת ובשל עיכובים בשחרור המכוניות מהמכס, הוזמן דן לקבל את המכונית רק ביום 22.7. דן בא לקבל את המכונית, אך הודיע לחברה שהוא מקזז מיתרת המחיר שעליו לשלם סכום של 5,000 ש"ח – דמי השכירות שהוא שילם על מכונית יוקרתית שאותה שכר החל מיום 1.7. אנשי צ'ומפי סירבו למסור את המכונית אלא אם כן ישלם דן את מלוא המחיר המוסכם. משלא הגיעו הצדדים להסכמה, עזב דן את המשרד. חוו דעתכם על המצב המשפטי, זכויות הצדדים ותרופותיהם.

(ב) אחרי שחלפו שנתיים מקבלת המכונית, ולאחר שנסע בה 60,000 ק"מ, התגלה במכונית קלקול שמקורו בפגם בייצור שלה. האם נושאת צ'ומפי באחריות חוזית לקלקול זה?

שאלה 3 (20%)

ביום 1.1.2003 נתנה שולה לוויסאם הלוואה צמודה של 100,000 ש"ח בריבית שנתית של 6%. הוסכם שוויסאם יישתדל להחזיר את ההלוואה בתוך שנה-שנתיים". ביום 1.6.04 הודיעה שולה לוויסאם שעליו לפרוע את ההלוואה בתוך 4 ימים, משום שהיא פוטר מעבודתה וזקוקה לכסף בדחיפות כדי לפתוח עסק עצמאי. וויסאם השיב, שאין שום אפשרות שיוכל לפרוע את ההלוואה לפני חודש יוני 2005.

חוו דעתכם על המצב המשפטי, זכויות הצדדים ותרופותיהם.

שאלה 4 (20%)

סעיף 185 להצעת הקודקס האזרחי קובע כדלקמן:

נקבע בדין או בחוזה כי צורה מסוימת של החוזה היא תנאי לתוקפו, ותנאי זה לא קיים, אך החוזה קיים במלואו או בחלקו המהותי, יבוא קיום החוזה במקום דרישת הצורה.

חוו דעתכם על סעיף זה. האם וכיצד הוא ישנה את הדין הנוהג? האם הוא מתיישב עם המגמות המשתקפות בדיני החוזים בישראל? מהם שיקולי המדיניות בעד ונגד הסעיף המוצע?

בהצלחה!

2091
629

האוניברסיטה העברית בירושלים הפקולטה למשפטים

שאלון בחינה
בדיני חוזים
מועד א - תשס"ה
10:00 – 10.7.05

הוראות לנבחן/ת

- * אסור להכניס לאולם הבחינה חומר כלשהו. לנבחנים יימסרו צילומים של חקיקה רלוונטית ורשימת הקריאה של הקורס, שאותם יש להחזיר נקיים וללא סימון כלשהו בתום הבחינה.
- * משך הבחינה שלוש שעות בלבד. לא תינתן הארכה.
- * נא לכתוב על-גבי מחברת הבחינה בלבד (לרבות טיוטות), בצד אחד של הדף, בכתב-יד ברור.
- * משקלה היחסי של כל שאלה מצוין לצדה (אין בכך כדי למנוע את ההערכה המתחייבת מתשובה טובה במיוחד או לקויה במיוחד).

שאלה 1 (70%)

"חתול" הוא ביטאון של תא סטודנטים הדוגל בצמחונות, שוויון, חופש הביטוי ואחריות חברתית. עורך הביטאון, מר שונרי, פנה לטלי, בעלת מזנון בקמפוס, והציע שתפרסם את המזנון ב"חתול". טלי הסכימה לרכוש עמוד למודעה צבעונית, וכן סוכם שהגיליון יכלול כתבה שתשבח את המנות הצמחוניות המוגשות במזנון. שונרי אמר לטלי שאינו יודע מה יהיה מחיר המודעה, אך העריך שיהיה בסביבות 2,000 ש"ח. מכיוון ששונרי לא הבין באוכל, סוכם שטלי תכתוב בעצמה את הכתבה ושונרי יחתום עליה כאילו הוא כתב אותה. טלי שילמה לגרפיקאי מפורסם 3,000 ש"ח תמורת עיצוב המודעה, והעבירה אותה ואת הכתבה לשונרי ביום 1.3.

בישיבת המערכת שנערכה ביום 2.3, התנגד סגנו של שונרי לפרסום הכתבה והמודעה, משום ששמע שטלי פוגעת בעובדיה ואינה משלמת את שכרם במועד. חבר מערכת אחר הזכיר שבמזנון מגישים גם דגים, ואין זה הולם ש"חתול" יפרסם מזנון המגיש אוכל מן החי. שונרי הופתע למשמע הדברים ומצדו הגן על המזנון והזכיר את החתולים המסתובבים במטבח וזוכים ליחס חם. בתום הישיבה סוכם ששונרי ידבר עם טלי וישכנע אותה לוותר על המודעה ועל הכתבה. טלי סירבה בתוקף. היא ציינה שכבר השקיעה זמן וממון בעיצוב המודעה, בכתבת הכתבה ובהתארגנות להכנת המנות החדשות המתוארות במודעה. שונרי התעקש בתחילה, אך בסופו של דבר הסכים שהמודעה והכתבה תפורסמנה אם טלי תשלם בעד הפרסום 3,500 ש"ח. מועד התשלום לא עלה בשיחה.

כאשר יצא הביטאון לאור, גילתה טלי שהכתבה והמודעה פורסמו, אך לצדן הופיעו גם דיווח על היחס הפוגע של טלי לעובדיה וצילומים של חתולים המסתובבים על דלפקי העבודה במטבח. טלי (אשר טרם שילמה את דמי-הפרסום) חשה שנעשה לה עוול נורא. בניסיון לצמצם את הנזק, היא פרסמה אותה מודעה בביטאון סטודנטים אחר, "אוזן הסוסה", תמורת 2,000 ש"ח.

חוו דעתכם על המצב המשפטי, זכויות הצדדים ותרופותיהם.

שאלה 2 (30%)

הועלתה הצעה להוסיף לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), את סעיף 2א, כדלהלן:

על-אף האמור בסעיף 2, משהופר החוזה, זכאי המפר לתקן את ההפרה תוך זמן סביר, וזולת אם עיכוב בקיום החוזה למשך אותו פרק זמן יהווה הפרה יסודית כמשמעה בסימן ב לפרק ב לחוק זה.

חוו דעתכם על הצעה זו. האם וכיצד היא תשנה את דיני התרופות הנוהגים (כגון דיני האכיפה, הביטול והפיצויים)? האם היא מתיישבת עם המגמות המשתקפות בדיני החוזים בישראל? מהם שיקולי המדיניות בעד ונגד ההצעה?

בהצלחה!

602²

האוניברסיטה העברית בירושלים
הפקולטה למשפטים
בחינה בדיני חוזים

הוראות לנבחנים :

- משך הבחינה – 3 שעות. אנא תכננו את הזמן בהתאם שכן אין כל אפשרות להארכה.
- הבחינה כוללת שני חלקים : אירוע שערכו 85% מהבחינה וחלק תיאורטי שערכו 15% מהבחינה.
- הבחינה בחומר פתוח אך אין להשתמש במחשבים ניידים ואין להעביר חומר בין הסטודנטים.
- נא לכתוב אך ורק על הנושאים המופיעים בשאלות, בכתב ברור ועל גבי צד אחד של הדף בלבד.

אירועי (85%)

(אם לא נאמר אחרת, יש להתמקד בדיני החוזים ולהתעלם מהשפעה אפשרית של דינים נוספים כגון דיני עבודה או דיני חברות)

בערב התרמה חגיגי, שבו השתתפו רבות מדמויות המפתח במשק הישראלי, נתקל עודד, מנכ"ל חברת הטכנולוגיה הגדולה והמפורסמת "ידע", במיכל, חברתו ללימודי המחשב משכבר הימים, אשר את כישוריה העריץ. מיכל סיפרה לו כי כיום היא המייסדת והמנהלת של חברה טכנולוגיה קטנה בשם "התחלה" אשר פיתחה רכיב חדשני, זעיר ושקט לחלוטין, הקרוי "cool", ואשר מבטל את התחממותם של מחשבים ניידים. "אין לנו מתחרים בעולם כולו והשוק האמריקאי מחזר אחרינו" התגאתה מיכל. יחד עם זאת היא הוסיפה שלאחר שנים ארוכות של פיתוח וניהול עסקי היא שחוקה ומחפשת למכור את החברה שהקימה לגוף גדול ואמין. מיכל אף ציינה שרק בשבוע האחרון קיבלה שתי הצעות שערך כל אחת מהן עולה על שני מליון דולר. אור ניצת בעיניו של עודד והוא אמר מייד: "אני מוכן לקנות אתכם מחר בבוקר ולהוסיף עשרים אחוז מעל כל מחיר שאחרים הציעו ובלבד שאת נשאת חלק מההנהלה של האחר הרכישה לפחות לחמש שנים." מיכל הטתה ראשה לאחור, ציחקקה, הניפה את כוס השמפניה שבידה ואמרה: "תמיד נעים לעשות איתך עסקים עודד". בסוף הערב ניגשה מיכל לעודד, חיבקה אותו בחום ושאלה: "אז שעורכי הדין שלנו ייכנסו לפעולה?" עודד חייד בסיפוק והשיב "כבר כמעט לא נשאר מה לעשות, את הרוב סגרנו – נכון?"

כעבור יומיים קרא עודד בעיתון ראיון עם מיכל לפיו "התחלה" עומדת להימכר למתחרה הגדולה של "ידע", לפי שווי שוק (מחיר) של שלושה מליון דולר. בראיון נשאלה מיכל כיצד הצליחה לקבל סכום כה מרשים עבור החברה ולכך השיבה כי היתה לה הצעה מתברת "ידע" על סך 2.4 מליון והדבר דירבן את החברה המתחרה להציע מחיר אטרקטיבי. עוד סיפרה מיכל כי לאחר המכירה בדעתה לצאת לטיול ארוך מסביב לעולם ולנוח. נסער צילצל עודד למיכל ובכעס אמר לה: "אני לא אתן לך לנצל אותי ככה. אנחנו סגרנו את המכירה ואת מחוייבת כלפי – זה לא שוק ואת לא יכולה לעשות מה שאת רוצה." מיכל שואלת אתכם:

שאלה 1 (20%) – עד כמה צודק עודד בטענותיו כלפיה; והאם, בהנחה שהצדק עמו, היא עלולה להיאלץ לוותר על הטיול הנכסף?

לבסוף דחתה מיכל את תכנית הטיול הארוך והחליטה למכור את עסקי "התחלה" ל"ידע" תמורת 2.4 מליון דולר. הוסכם בין הצדדים כי סכום זה ישולם בשמונה תשלומים עוקבים, מדי חודש בחודשו, ומיכל אף תהיה זכאית ל-30% ממכירות רכיב ה-cool. עוד הוסכם כי למרות כל התחייבויותיה לפי ההסכם תהיה מיכל רשאית לצאת מדי שנה בראשית דצמבר לחופשה בתשלום בת חודש ימים ואף תקבל עם חתימת החוזה תשלום חד-פעמי של חצי מליון דולר כנגד ויתורה על הטיול הארוך. כחודש לאחר חתימת החוזה, ולאחר שהתשלום הראשון מבין השמונה בוצע, הסתבר לעודד כי עוד כשבוע לפני ערב ההתרמה הוגשה בארצות הברית תביעה כנגד מיכל וחברת "התחלה" על ידי חברה אמריקאית אשר טוענת כי היא זו שפיתחה את רכיב ה-cool ואשר מבקשת מבית המשפט לאסור על כל אדם ו/או גוף אחר לעסוק בייצורו ו/או מכירתו של רכיב זה. עודד מיהר לעיין בחוזה, שנוסח על ידי עורכי הדין של הצדדים, אך לא מצא בו אף סעיף הנוגע לעניין. מתוך הבנה שאם צודקת החברה האמריקאית הרי שלא היה כל ערך כלכלי ברכישת "התחלה", פונה אליכם עודד ושואל:

שאלה 2 (10%) – כיצד יוכל להיחלץ מהעיסקה ומה יעלה בגורל התשלומים השונים שכבר העביר למיכל?

שאלה 3 (10%) – האם וכיצד תשתנה תשובתכם בהנחה שהתביעה הוגשה רק לאחר חתימת החוזה ודבר הגשתה היכה את מיכל בתדהמה? כיצד תשפיע על תשובתכם אפשרות אימוצה של הצעת ועדת הקודיפיקציה (הצעת חוק הממונות)?

בפועל לא הגיב עודד לתגלית הבעייתית, על אף שבעקבותיה לא ראה כיצד תוכל מיכל בנסיבות אלו "לקדם כמיטב יכולתה את מכירות רכיב ה-cool", כפי שהתחייבה בחוזה במקום זאת המתין עודד

לראות מה יעלה בגורל התביעה האמריקאית, המשיך לשלם למיכל לפי החוזה ואף הקפיד לוודא שכל תהליכי הפיתוח, הייצור והמכירה של רכיב ה-cool יימשכו כרגיל. בשלב כלשהו נועץ עודד בעורכי דינו אשר חיוו דעתם כי זוהי התנהגות שיש בה סיכון והציעו לו, לכל הפחות, להקפיא את התשלומים למיכל.

שאלה 4 (10%) מהו הבסיס המשפטי לכל אחת מהעמדות הנ"ל של עורכי הדין?

כעבור כחצי שנה נדחתה לשמחת הצדדים תביעתה של החברה האמריקאית ומכירות רכיב ה-"cool" החלו להניב הכנסות נאות ל"ידע" אשר אף גבתה עבורו מחירים מפולפלים. עם היוודע הדבר קיבלה מיכל הצעות רבות לתת מזדמן למתחרותיה של "ידע" בתמורה נכבדה. הצעות אלו שיקפו את חיוניותה של מיכל, שאיש לא התמצא כמוה בתחום הפתרונות להתחממות היתר של מחשבים ניידים, לכל פעילות מסחרית בתחום. מיכל התפתתה לנסות לממש את הפוטנציאל הכלכלי החדש מבלי לוותר על מעורבותה ב"ידע". היא בדקה את החוזה ולמדה שהוא קובע כך: "מיכל תמשיך להיות חלק מהנהלת "ידע" בחמש השנים הקרובות ובמשך שנים אלו היא לא תעסוק - בשום צורה שהיא ובשום היקף שהוא - בכל עסק מתחרה". מיכל שואלת אתכם:

שאלה 5 (12%) – מהן האפשרויות העומדות לרשותה במצב דברים זה ומהם הקשיים עימם עליה להתמודד?

שאלה 6 (8%) – כיצד תשתנה תשובתכם אם מסתבר שהחוזה בין הצדדים מהווה הסדר כובל לפי חוק ההגבלים העסקיים, אשר לא זכה לאישור הממונה על ההגבלים העסקיים?

כעבור שנתיים נוספות שבמהלכן קיימה מיכל את חיוביה על פי החוזה פרש עודד מניהול "ידע" ובנובמבר 2005 תפס מנכ"ל אחר את מקומו. עם כניסתו לתפקיד נזקק המנכ"ל החדש לסיועה של מיכל וכאשר פנתה אליו בנושא סירב לאשר את חופשתה השנתית. מיכל הגיבה במכתב חריף שבו הודיעה למנכ"ל על פרישתה המיידית מ"ידע". מיד לאחר מכן התקשרה מיכל בחוזה למתן שירותי ייעוץ לחברת "תפנית" - מתחרתה הגדולה של "ידע" ועם החתימה על החוזה החדש זכתה במענק חתימה של מליון דולר. לאחר פרישתה של מיכל, שסוקרה בהרחבה בתקשורת, החלו רווחיה של "ידע" לרדת בשיעור ממוצע של עשרה אחוזים לחודש. כעבור שבועיים הגישה "ידע" תביעה נגד מיכל ובה נדרשה מיכל: (א) להחזיר ל"ידע" את התשלומים שקיבלה מכוח החוזה בין הצדדים, (ב) להעביר ל"ידע" את מענק החתימה שקיבלה מ"תפנית", (ג) לפצות את "ידע" על מלוא הירידה ברווחיה, שהוערכה על ידי התובעת בסך גלובלי של מליון דולר וכן (ד) לפצות את "ידע" בסך נוסף של רבע מליון דולר המבטא את עוגמת הנפש שנגרמה למנכ"ל ולשאר אנשי "ידע" בשל האירועים. מיכל נועצה בעורכת דינה אשר אמרה לה כי תביעתה של "ידע" חסרת כל בסיס ולחלופין אינה סבירה כלל וכלל.

שאלה 7 (15%) – האם צודקת עורכת דינה של מיכל בשתי הערכותיה?

חלק תיאורטי (15%)

נא לכתוב על אחד הנושאים הבאים:

שאלה א': בדיון הנוסף בעניין מגדלי הירקות הביעה השופטת פרוקציה את העמדה הבאה:

"הלכת אפרופים ניצבת בזוהרה על מכונה, מוצקה ואמיתית, כאז כן היום. היא הפכה מאז הינתנה עוגן פרשני להבנת אומד דעתם של צדדים לחוזה. במורכבותה ובעידונה היא חודרת לעומקה של הדינמיקה האנושית ונותנת למילים הכתובות את משקלן הסגולי הראוי על רקע הנסיבות האופפות את ההתקשרות בין הצדדים. היא קושרת קשר הרמוני בין המילה הנאמרת והנכתבת לבין ההתנהגות והרקע החיצוני למפגש הרצונות של הצדדים; היא מבקשת להתחקות אחר רצונם האמיתי של הצדדים דרך בחינת התנהגותם האנושית בהשתלבותה עם הביטוי המילולי שניתן לה למכלול הרמוני שלם."

הדגימו את התממשותו של התיאור בפסיקה וחוו דעתכם עד כמה הוא מתאים לשינוי שהביאה עמה הלכת אפרופים?

שאלה ב': הפליה חוזית היא בעיה כאובה – תנו מספר דוגמאות לכך והסבירו מהן האפשרויות החוזיות העומדות כיום לרשות מי שניסו להתקשר בחוזה אך נדחה על ידי הצד שכנגד מנימוקים מפלים. מהן המגבלות שיקשו על מימוש אפשרויות אלו? בתשובתכם תנו דעתכם בין היתר לשאלה באלו אבחנות תלויה התשובה לפי המצב המשפטי המצוי ובלאו אבחנות היא צריכה להיות תלויה לטעמכם.

בהצלחה !!!

022

האוניברסיטה העברית בירושלים הפקולטה למשפטים

בחינה בדיני חוזים – מועד ב' 2006

הוראות לנבחנים:

- משך הבחינה – 3 שעות. אנא תכננו את הזמן בהתאם שכן אין כל אפשרות להארכה.
- הבחינה כוללת שני חלקים: אירוע שערכו 85% מהבחינה וחלק תיאורטי שערכו 15% מהבחינה.
- הבחינה בחומר פתוח אך אין להשתמש במחשבים ניידים ואין להעביר חומר בין הסטודנטים.
- נא לכתוב אך ורק על הנושאים המופיעים בשאלות, בכתב ברור ועל גבי צד אחד של הדף בלבד.

אירועי* (85%)

(י"אם לא נאמר אחרת, יש להתמקד בדיני החוזים ולהתעלם מהשפעה אפשרית של דינים נוספים כגון דיני עבודה או דיני חברות)

חמש שנים לאחר שנישאה לרון, דייל אוויר שהירבה להיעדר מהארץ, התאהבה גלית – עובדת סוציאלית במרכז לקליטת עולים מאתיופיה - באלעד, רופא אורתופד ידוע שאותו פגשה כשנקעה את ידה. בין השניים התפתחה מערכת יחסים אינטימית והם הירבו להתראות ולהופיע בחברה כזוג. לאחר שנה שבה התהדקו היחסים ביקש אלעד מגלית להתגרש מבעלה ולהינשא לו. גלית נשקה לו ומילמלה "זה גם החלום שלי". כעבור חצי שנה נוספת שבה לא נקטה גלית בצעדי פירוד מבעלה לחץ עליה אלעד להחליט תוך שהוא מאשים אותה בחוסר רצינות לגבי עתיד יחסיהם. כדי להשיב את ההרמוניה על כנה ולהוכיח את מחויבותה לקחה גלית את אלעד אל חברתה עורכת הדין רחל ושם נערך ביוזמתה הסכם כתוב שבו התחייבה גלית, בין היתר, לנתק את קשריה עם בעלה תוך שנה מיום חתימת ההסכם ואם לא תעמוד בכך לפצות את אלעד ב- 100,000 ש"ח פיצויים מוסכמים מראש אשר נקבעו על סמך הערכת שווי הזמן שבילה עימה במהלך ימי עבודתו במקום להרוויח כסף מטיפול בלקוחותיו. מקץ שנה עדיין לא עשתה גלית דבר לסיום יחסיה עם בעלה ואלעד דרש ממנה לעשות זאת לאלתר או לשלם לו את מלוא סכום הפיצוי המוסכם. תחילה התייחסה גלית לדרישות בהומור אך אז הודיע לה אלעד שהוא נחוש בדעתו ואם לא תשתף פעולה יאלץ, בכאב רב, להגיש נגדה תביעה משפטית. גלית שואלת בעצתכם:

שאלה 1 (15%): מהם סיכוייה של תביעה משפטית כנ"ל במצב המשפטי העכשווי בישראל?

מקץ כחודש נודע לרון על מערכת היחסים בין אשתו לאלעד והוא יזם פרידה ביניהם. אלעד וגלית החליטו להינשא זה לזו ומכיוון שהיה חשוב להם כי החתונה תתקיים בקיץ, תחת כיפת השמים, מיהרו לשריין לעצמם - חצי שנה מראש - תאריך לחתונה בראשית חודש אוגוסט 2006 בגן הארועים הידוע "כלות וחתנים" הסמוך לנהריה. במועד ההזמנה ישבו בני הזוג במשרדו של קובי, מנהל הגן, וקובי הקליד את פרטיהם למחשב: שמותיהם, תאריך האירוע ומספר המנות המשוער (300), במחיר של 180 ₪ למנה. קובי הבטיח שכחודש לפני מועד החתונה יוזמנו בני הזוג ל"טעימות" ובחירת התפריט, ובמועד זה יוחלט על מספר המנות הסופי. קובי הדפיס מן המחשב דף שכותרתו "הזמנת אירוע" ובו הפרטים האמורים וקיבל מבני הזוג צ'ק בטחון בגובה של 18,000 ש"ח. קובי מסר לבני הזוג קבלה שבשוליה הוסיף כי "צ'ק הבטחון יופקד וישמש כמקדמה רק לאחר ארוחת הטעימות, מועד שבו יסוכמו סופית גם שאר פרטי הארוע. יתרת התמורה, בסך 36,000 ש"ח תשולם תוך חודש ימים לאחר הארוע."

כחודש לפני החתונה, ביולי 2006, נחטפו שני חיילי צה"ל על-ידי ארגון החיזבאללה, צה"ל פתח במבצע צבאי וקטיושות החלו נורות אל עבר ישובי הצפון. גלית ואלעד התקשרו אל קובי המנהל לברר את מדיניות הגן ולמדו כי כמו עסקים רבים אחרים החליט הגן לסגור באופן זמני את שעריו לרגל המצב. "אל תדאגו", אמר להם קובי, "יש עוד שלושה שבועות עד החתונה, המבצע יסתיים עד אז, ותראו שהכל יהיה בסדר." הוא הוסיף שעל ארוחת הטעימות יהיה צורך לוותר כי השף לקח את משפחתו לאילת ויחזור רק כשיירגעו הרוחות. בינתיים החלו להגיע טלפונים מודאגים ממוזמנים שהתנצלו על כך שהם חוששים להגיע לחתונה ואלעד וגלית החלו לחפש מקום חלופי באזור המרכז. בני הזוג, החוששים מנטילת התחייבויות כספיות כפולות על עצמם, שואלים:

שאלה 2 (15%): האם הם רשאים להתקשר בחוזה עם גן ארועים חלופי? בכלל זה התייחסו למשמעויות המשפטיות והכספיות במידה ובני הזוג יעשו כן ולשאלה מה יוכלו לעשות כדי לצמצם את הסיכונים הכרוכים בצעד כאמור. בתשובתכם לשאלה זו אין צורך לעסוק – עדיין – בסיבה המיוחדת שבגללה מעוניינים בני הזוג בעיסקה החלופית (ראו שאלה 3 להלן).

שאלה 3 (10%): במצב המשפטי הקיים כיום: כיצד יושפע הניתוח שהצעתם בשאלה הקודמת אם ידוע שהסיבה בגינה פועלים בני הזוג להשגת עסקה חלופית היא פרוץ המלחמה והתמשכותה?

שאלה 4 (5%): כיצד תושפע תשובתכם לשאלה השלישית הנ"ל אם הצעת חוק הממונות (הקודיפיקציה) תהפוך לחוק?

לאחר חיפושים מתישים מצאו בני הזוג גן ארועים על חוף הרצליה שבו התפנה במקרה המועד שבו תכננו להינשא. מנהלת הגן נקבה במחיר של 360 ש"ח למנה וכאשר בני הזוג החווירו הסבירה בחיך שמתחננים רק פעם אחת והיא משוכנעת שאחרי כל מה שעבר על אלעד וגלית פשוט אין להם ברירה וכל מחיר עדיף על ביטול החתונה ברגע האחרון. היא דחקה בהם להחליט מיד כשהיא מחווה בידה על שני זוגות נוספים שהמתינו במבטים קצרי רוח לפגישה עמה. אביה של גלית, שהשתתף במסע החיפושים אחר אלטרנטיבה ועורך דין במקצועו, יעץ להם בלחש לקחת את התאריך לפני שייחטף ולנסות להיחלץ רק אחר כך מהמחיר המגוחך.

שאלה 5 (15%): מה יכולים להיות הבסיסים המשפטיים לעצתו של האב וכיצד תושפע תשובתכם אם מדובר בחוזה אחיד?

כשבועיים לפני החתונה שמעו אלעד וגלית שהשף הידוע של הגן, עידן גורמה, שהוא שותף בכיר בהנהלת הגן ואשר לפי החוזה אמור היה לנצח על הצד הקולינרי של חתונתם, עתיד להופיע באותו ערב בארוע סגור של חברת טלקום ולהוסיף בכך להכנסות הגן סכום נאה של כחצי מליון שקל.

שאלה 6 (10%): בני הזוג הסבורים כי בכך יפר הגן את החוזה עימם שואלים בעצתכם לגבי אפשרויות הפעולה העומדות לרשותם וזכויותיהם כלפי הגן (הניחו שהגן והשף חד המא).

כעבור יומיים הודיעה טלקום כי בשל המצב הבטחוני והמדיני הארוע יידחה הארוע שתכננה ובני הזוג התפנו להפגש עם מנהלת הארועים של הגן כדי לדון בכל הפרטים האחרונים. במפגש הוסבר להם כי על פי החוזה שעליו חתמו הינם זכאים לסרט חתונה חנים ובלבד שיאשרו בכתב שהם מוכנים שהגן יעשה בסרט שימוש לצרכי פרסום. ואולם, כשהסתיימה החתונה חויבו בני הזוג בתשלום משמעותי עבור הסרט וכשמיהרו למחות על כך הופנו לסעיף בחוזה שבו נאמר: "במידה והסרט לא יימצא על ידי הגן כבעל ערך שיווקי, עניין אשר ייקבע לפי שיקול דעתו המוחלט של הגן - יהיה הגן רשאי לחייב את מזמיני הארוע בכל עלויות צילום ועריכתו בתוספת תקורה של 20%". מנהלת הארועים נכנעה ללחצם של גלית ואלעד והסבירה שכיוון שרבים מהאורחים היו מקורביו הנכים של אלעד וחבריה לעבודה של גלית שהם אתיופים הרי שהסרט אינו מתאים לצביון השיווקי שהגן מעוניין לשוות לעצמו.

שאלה 7 (15%): בני הזוג, שהופתעו לראות את הסעיף הנ"ל, נועצים בך באשר לקיומן של דרכים משפטיות לחייב את הגן לשאת בכל זאת בעלויות סרט החתונה.

חלק תיאורטי (נא להשיב על שאלה אחת מבין השתיים):

1. השפעתו של השופט אהרון ברק על דיני החוזים היא עצומה, יש האומרים ברוכה ויש הסבורים בעייתית. הדגימו על פי הפסיקה וחוו דעתכם האישית.

2. הועלתה הצעה להוסיף לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג – 1973 את הסעיף הבא:

"הוראה חוזית שלפיה לא יסתמכו הצדדים על האמור בחוזה ולא יציגוהו בפני בית המשפט – בטלה."

עד כמה יש בהצעה משום שינוי של הדין הקיים? מהם השיקולים בעד ונגד הוספתה? באיזה חלק של החוק ראוי למקמה?

בהצלחה!!!